

Aineistolajiuudistus

Anneli Österman ja Kodo Korkalo
Koha-Suomi Oy

Taustaa

- Tavoitteena vähentää Koha-Suomi –koodia.
 - Laina- ja maksusääntösivulle on tehty paljon isoja muutoksia, joita ei saada Koha-yhteisön versioon. Jotta näiden aiheuttamaa ylläpitovastuuta saataisiin vähemmäksi, on ehdotettu, että siirrytään käyttämään yhteisön versiota laina- ja maksusäännöistä.
- Yhteisössä sääntöjä voi määrittää kirjaston, asiakastyypin ja aineistolajin mukaisesti.
- Iso osa Koha-Suomi-muutoksista liittyy siihen, että lainasääntöjä pitää pystyä tekemään hyllypaikan tai kokoelman mukaan. Ehdotuksessa pyritään löytämään toisenlainen tapa toteuttaa haluttu lopputulos, mutta käyttäen ehtoina yhteisöversion tarjoamia vaihtoehtoja.

Toteutusehdotus

- Ajatuksena on eriyttää nykyinen kuvailutietueen aineistolaji niteen aineistolajista.
- Niteen aineistolajit määrittävät niteen laina-ajan ja maksut sekä varattavuuden, niillä ei enää kuvata aineiston fyysistä olomuotoa.
 - Vastaisuudessa niteen aineistolajia kutsutaan *nidetyypiksi*.
- Kuvailutietueen aineistolaji kuvaa aineiston fyysisen olomuodon, kuten kirja, musiikki-CD jne.
 - Vastaisuudessa niteen aineistolajia kutsutaan *aineistotyyppi*ksi.
 - Kuvailutietueen aineistotyyppi seuraa Finnan aineistotyyppiä.
 - Aineistotyyppi määritetään tietueen kiinteämittaisten kenttien perusteella.

Toteutusehdotus

- Aineistotyyppi asetetaan automaattisesti luetteloinnissa, tietueen tuonnissa ja EDItX-hankinnassa.
- Nykyisissä Koha-kannoissa olevien kuvailutietueiden aineistolajit konvertoidaan aineistotyypeiksi MARC-tietueiden kiinteämittaisten kenttien perusteella.
- Niteiden aineistolajit konvertoidaan nidetyypeiksi erikseen laadittavien kääntötaulujen perusteella.
 - Kääntötaulut ovat kimppakohtaisia.
- Tiedonhaussa ja raportoinnissa tullaan käyttämään aineistotyyppiä.
- Tulevassa Koha-versiossa asiakkaan lainoissa näkyy sekä aineistotyyppi että nidetyyppe.

Koha-näkymät

- Tulevassa Koha-versiossa asiakkaan lainoissa näkyy sekä aineistotyyppi että nidetyyppi:

2 Checkout(s)

Charges (19.00)

1 Hold(s)

Restrictions

Clubs (0/1)

Number of checkouts by item type

Columns

Export

Due date	Title	Record-level item type	Item type	Location	Home library	Checked out on	Checked out from	Call no	Charge	Fine	Price	Renew select all none	Check in select all none
Previous checkouts													
08/09/2020	A Collection of Kachari Folk-Tales and Rhymes by Anderson, J. D. 006818	Ebook	Books		Centerville	08/28/2020 14:51	Centerville		0.00	4.75	0.00	0 ☒ (3 of 3 renewals remaining)	☐
09/02/2020	A Day with Robert Louis Stevenson by Byron, May Clarissa Gillington, 005589	Ebook	Books		Centerville	08/28/2020 14:52	Centerville		0.00	4.75	0.00	1 ☒ (2 of 3 renewals remaining)	☐

Koha-näkymät

- Perustiedot-näytöllä aineistotyyppi näkyy näin:

Toiset kengät / Hannu Väisänen.

Tekijä(t): Väisänen, Hannu.

Aineistotyyppi: Kirja

Kieli: suomi

Sarja: Seven:

Julkaisutiedot: Helsingissä : Otava, 2009

Painos: [Uusi p.].

Kuvaus: 367 s. ; 18 cm.

ISBN: 9789511226390; nid..

Koha-näkymät

- Nidetyyppi näkyy nidelistauksessa näin:

Oulun kaupungin pääkirjasto kokoelmat (1)					
▼ Suodata ✓ Valitse kaikki ✕ Tyhjennä kaikki					
▲	Nidetyyppi	Nykyinen paikka ▼	Kotikirjasto ▼	Luokka ▼	Tila ▼
☐	28 vrk	Oulun kaupungin pääkirjasto	Oulun kaupungin pääkirjasto <i>Aikuiset</i>	HAAIK 84.2 VÄI	Saatavana

Tiedonhaku

- Tarkassa haussa näkyy nykyisten aineistolajien sijalla aineistotyytit.
- Nidehaussa aineistotyyppi tulee valittavaksi räätälöityihin hakukenttiin.
- CCL-haussa käytetään aineistotyyppien lyhenteitä.
 - CCL (Command Common Language) on ammattikäyttöön tarkoitettu standardoitu hakukieli, joka perustuu indeksien kenttätunnisteisiin, haun tarkentimien ja Boolean logiikkaan ([Tutustu tarkemmin Redminessä olevaan Tiedonhaku Kohassa – koulutukseen](#))
 - Esim. ti,ext:toiset kengät AND au:Väisänen AND (itype:KIRJA OR itype:CDPUHE)

Finna

- Nidetyypit saadaan näkymään myös Finnassa, jolloin asiakkaat näkevät suoraan niteen laina-ajan yms. verkkokirjastossa.
- Aineistotyyppi näkyy Finnassa kuten nytkin.

Tilanne nyt

- Vaskissa otetaan suoraan käyttöön uudet aineistotyypit ja nidetyypit (käyttöönotto 5/21).
- Kehitetty moduli MARCin kiinteämittaisten kenttien käsittelyä ja aineistotyypin määrittämistä varten.
- Kehitetty työkalu nykyisten Koha-kantojen kuvailutietueiden aineistolajien päivittämiseksi aineistotyypeiksi.

Seuraavaksi työn alle

- Luettelointi-liitännäinen, joka asettaa aineistotyyppin luetteloitaessa.
- Kääntötaulut niteiden aineistolajien konvertoimiseksi nidetyypeiksi.
- Laina- ja maksusääntöjen pohdinta uusien nidetyyppien pohjalta (kimppakohtainen käytösääntöjen ja erilaisten aineistolajien vuoksi).
 - Pidettävä mielessä esim. automaattien lajittelut ja nidevarattavuus.

Kiitos!